

वीरेन्द्रनगर नगरपालिका कार्यालय

परीक्षा योजना

पद : वरिष्ठ प्रशासन सहायक

सेवा : प्रशासन

तह : सहायकस्तर पाँचौं

पत्र र विषय	पूर्णांक	उत्तीर्णांक	समय	परीक्षा प्रणाली	कैफियत
प्रथम पत्र	१००	४०	४५ मिनेट	वस्तुगत	
द्वितीय पत्र	१००	४०	३ घण्टा	विषयगत	
अन्तरवार्ता	३०			मौखिक	

प्रथम पत्र को हकमा लोक सेवा आयोगद्वारा संयुक्त तथा एकीकृत प्रणाली अन्तरगतको परीक्षाका लागि तोकिएको ना.सु.वा सो सरह (अप्राविधिक) पदको निर्धारित पाठ्यक्रमको प्रथम पत्र नै हुनेछ ।

पाठ्यक्रम

पत्र: द्वितीयपत्र

१. नेपालको सामाजिक, आर्थिक एवं वातावरणीय अवस्था :

अंक भार : ३०

१. भौगोलिक अवस्था/स्वरूप : किसिम र विशेषताहरु,
२. हावापानी : किसिम र विशेषता,
३. जलसम्पदा : स्थिति र महत्व,
४. वनसम्पदा : अवस्था र महत्व तथा वन विनाशका कारण र संरक्षणका उपायहरु,
५. प्रचलित प्रमुख धर्म, जातजाति, भाषाभाषी र संस्कृति,
६. आर्थिक विकासका पक्षहरु: कृषि, उद्योग, व्यापार, पर्यटन, वैदेशिक रोजगार र जनशक्तिहरु,
७. आर्थिक विकासका सम्बाहकहरु : सार्वजनिक क्षेत्र, निजी क्षेत्र र सहकारी क्षेत्र,
८. योजनावद्ध विकासक्रम र चालु आवधिक योजनाको सामान्य जानकारी,
९. जनसंख्या व्यवस्थापन, जैविक विविधता, वातावरण प्रदुषण र जलवायु परिवर्तन,
१०. ज्वलन्त विषयहरु: गरीबी, बेरोजगारी, जनस्वास्थ्य, खाद्य सुरक्षा, सामाजिक सुरक्षा र उर्जा संकट ।

२. संवैधानिक व्यवस्था र सरकार :

अंक भार : २०

१. नेपालको वर्तमान संविधान,
२. केन्द्रीय र स्थानीय सरकार तथा सुशासन,
३. नागरिक चेतना/शिक्षा, नागरिक समाज लगायत नागरिकहरुको दायित्व र कर्तव्य,
४. कानूनको अर्थ र महत्व तथा कानूनका स्रोतहरु,
५. कानूनी राज्यको अवधारणा र महत्व, लोकतान्त्रिक मूल्य र मान्यता,
६. समावेशीकरण, समानुपातिक प्रतिनिधित्व र सकारात्मक विभेद ।

३. सार्वजनिक सेवा सञ्चालन एवं व्यवस्थापन :

अंक भार : ३०

१. कार्यालय व्यवस्थापन :

- कार्यालय र कार्यालय व्यवस्थापनको अवधारणा र महत्व,
- अभिलेख व्यवस्थापनको परिचय, उद्देश्य, आवश्यकता र महत्व,
- कार्यालयमा संचारको महत्व, प्रकार र माध्यम,
- कार्यालयमा व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको आवश्यकता र महत्व,

२. लेखा प्रणाली र राजश्व प्रशासन :

- सरकारी लेखा प्रणाली र लेखापरीक्षण सम्बन्धी जानकारी,
- सरकारको आर्थिक कार्य प्रणालीको सामान्य जानकारी,
- जिन्सी सेस्ता प्रणाली, राजश्व सेस्ता प्रणाली र धरौटी सेस्ता प्रणाली,
- राजश्व प्रशासन (कर, भन्सार, अन्तःशुल्क) सम्बन्धी सामान्य जानकारी,
- बजेट सम्बन्धी सामान्य जानकारी,

३. नेपालको निजामती सेवाको गठन, पदपूर्ति गर्ने तरिका र प्रक्रियाहरू, सेवा सुविधा, अनुशासन, आचरण, सजाय र वृत्ति विकास सम्बन्धी व्यवस्थाहरू,

४. सार्वजनिक सेवा प्रवाह :

- अर्थ र महत्व,
- सार्वजनिक सेवा प्रवाह गर्ने तरिका / माध्यमहरू,
- सार्वजनिक सेवा प्रवाहमा सेवा प्रदायकको भूमिका र सेवाग्राहीको अधिकार तथा दायित्व,

४. स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ र नियमावली, २०५६ :

अंक भार : २०

१. नगरपालिका र स्थानीय निकाय सम्बन्धी सामान्य जानकारी,
२. नगरपालिकाको आर्थिक कार्य प्रणाली सम्बन्धी जानकारी,
३. जिल्ला विकास समितिको आर्थिक कार्य प्रणाली सम्बन्धी जानकारी,
४. जिन्सीको लगत तथा सोको संरक्षण र लिलाम सम्बन्धी जानकारी ।

वीरेन्द्रनगर नगरपालिका कार्यालय
सुर्खेत

परीक्षा योजना

पद: अधिकृत स्तर

सेवा: प्रशासन

तह: छैठौं

पत्र र विषय	पूर्णांक	उत्तीर्णांक	समय	परीक्षा प्रणाली	कैफियत
प्रथम पत्र	१००	४०	३ घण्टा	विषयगत	
द्वितीय पत्र	१००	४०	३ घण्टा	विषयगत	
अन्तरवार्ता	३०			मौखिक	

पत्र: प्रथम

खण्ड (क) : अंक ३०

एकाई १. राज्य व्यवस्थाको परिचय :

- राज्य व्यवस्था सञ्चालनको सिद्धान्त र शक्ति पृथकीकरणको अवधारणा,
- नेपालको संविधान, २०७२

एकाई २. सार्वजनिक प्रशासन र व्यवस्थापनको परिचय :

- सार्वजनिक प्रशासनको अवधारणा, उद्देश्य, कार्यक्षेत्र र सीमा,
- सार्वजनिक प्रशासन र निजी तथा गैरसरकारी क्षेत्रका व्यवस्थापन बीचको तुलना,
- सार्वजनिक प्रशासन र राजनीति बीचको अन्तरसम्बन्ध,
- सार्वजनिक व्यवस्थापनको नवीन अवधारणा,

एकाई ३. सार्वजनिक नीति (निर्माण, कार्यान्वयन, अनुगमन र मूल्यांकन)

एकाई ४. सार्क राष्ट्रमा विद्यमान राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक गतिविधिको संक्षिप्त जानकारी

एकाई ५. नेपालमा सार्वजनिक प्रशासन, व्यवस्थापन, सार्वजनिक नीति व्यवस्थापन, नेतृत्व र निर्णय प्रकृया सम्बन्धी समस्याहरू र तिनको समाधारका उपायहरूको विषयमा जानकारी ।

खण्ड (ख) : अंक २०

एकाई ६. संगठन र व्यवस्थापन :

- संगठनको परिचय, यसका विभिन्न स्वरूप (Flat, Vertical, Pyramid, Dome bell) र नेपाल सरकारका विभिन्न निकायको संगठनात्मक स्वरूपको सामान्य जानकारी,
- संगठनका विभिन्न सिद्धान्तहरू (आदेको एकात्मकता, नियन्त्रण, पदसोपान) र नेपालको सार्वजनिक क्षेत्रमा त्यसको प्रयोग,
- व्यवस्थापनका विभिन्न प्रकार (सहभागितामूलक, नियन्त्रणात्मक)

एकाई ७. प्रशासनको नवीन अवधारणा :

- सुशासनको अवधारणा: (उत्तरदायित्व, पारदर्शिता, भ्रष्टाचार निवारण सामाजिक न्याय, राजनैतिक तथा प्रशासकीय प्रतिबद्धता, आचार संहिताको प्रयोग र नागरिक शिक्षाको महत्व)
- क्षेत्रीय र अन्तरराष्ट्रिय स्तरका महत्वपूर्ण समस्या र सवालहरू,
- नेपाल सरकारका उत्तरदायित्व र जवाफादेही निर्वाह गर्ने सम्दर्भमा व्यवस्थापिका संसदका समितिहरू, अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग र राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्रको भूमिका ।

एकाई ८. कर्मचारी प्रशासन र संगठनात्मक व्यवहार :

- कर्मचारी प्रशासन र संगठनात्मक व्यवहार सम्बन्धी सामान्य जानकारी,
- उत्प्रेरणाको सिद्धान्त, उत्प्रेरणाको लागि मौद्रिक तथा गैह्र मौद्रिक प्रोत्साहनको भूमिका, मनोबल तथा मनोबललाई प्रभाव पार्ने तत्वहरू,

- केन्द्रीय कर्मचारी निकाय र सञ्चालन निकायको अवधारणा,
- नेपालको सार्वजनिक कर्मचारी प्रशासनमा लोक सेवा आयोग, न्याय सेवा आयोग, सामान्य प्रशासन मन्त्रालय तथा सेवा सञ्चालन गर्ने मन्त्रालयहरुको भूमिका,

खण्ड (ग) : अंक ३०

एकाई ९. विकास प्रशासन र योजना :

- परिचय तथा परिभाषा,
- विकासोन्मुख देशमा विकास प्रशासनको प्रयोग,
- विकासमा जनसहभागिता,
- सार्वजनिक तथा निजी क्षेत्रको साझेदारी (Public private Partnership) को अवधारणा र नेपालमा यसको प्रयोग,
- योजनाबद्ध विकासको अवधारण र चालु आवधिक योजना,
- नेपालमा विकास प्रशासनका चुनौती तथा सम्भावनाहरु,

एकाई १०. विकेन्द्रीकरण र स्थानीय विकास :

- विकेन्द्रीकरणको अवधारणा र नेपालमा यसको प्रयोग,
- नेपाल सरकारले दलित, उपेक्षित, आदिवासी तथा जनजातिको उत्थानका लागि सञ्चालित लक्षित कार्यक्रम,
- महिला सशक्तिकरण र लैङ्गिक समानता,

खण्ड (घ) : अंक २०

एकाई ११. आर्थिक प्रशासन तथा प्रशासकीय कानूनहरु :

- स्थानीय निकाय आर्थिक प्रशासन नियमावली, २०६४,
- खरिद नियमावली, २०६४ र भ्रमण खर्च नियमावली, २०६४
- अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान आयोग ऐन, २०४८ र नियमावली, २०५९
- भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
- प्रशासकीय कार्यविधि ऐन, २०१३
- सुशासन (व्यवस्थापन तथा सञ्चालन) नियमावली, २०६५
- नेपाल सरकारको (कार्य विभाजन) नियमावली, २०६३
- नेपाल सरकारको बजेट तुर्जमा, कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मूल्यांकन प्रणाली
- बजेट खर्च र सार्वजनिक खरीद सम्बन्धी कानूनी व्यवस्था र कार्यविधि
- नेपाल सरकारको लेखा तथा लेखा परीक्षण प्रणाली र बेरुजु फछ्यौट व्यवस्था सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- सार्वजनिक प्रशासनमा आर्थिक प्रशासनको महत्व

वीरेन्द्रनगर नगरपालिका कार्यालय
सुर्खेत

पाठ्यक्रम

पद: अधिकृत

सेवा : प्रशासन

तह : अधिकृत स्तर छैठौं

पत्र : द्वितीय पत्र

खण्ड (क) : अंक २५

एकाई १. नेपालको निजामती सेवा र जनशक्ति व्यवस्थापनका प्रमुख पक्ष :

१. निजामती सेवाको अवधारण र यसको प्रयोग,
२. जनशक्ति व्यवस्थापन तथा योजना,
३. सेवा समूह सम्बन्धी व्यवस्था, कार्यवर्गीकरण, पदपूर्ति, पदस्थापन र सरुवा,
४. उत्प्रेरण र समूह गतिशीलता,
५. कार्यक्षमता मूल्यांकन, वृत्ति विकास र पदोन्नति,
६. सुपरीवेक्षण,
७. प्रशिक्षण र क्षमता विकास
८. सामाजिक सुरक्षा व्यवस्था,
९. व्यवसायिकता, नैतिकता, आचरण र अनुशासन
१०. पुरस्कार र दण्ड सजाय सम्बन्धी व्यवस्था,
११. कर्मचारी सम्बन्ध

एकाई २. प्रशासन सुधार :

१. प्रशासन सुधारका प्रयास र तिनका उपलब्धी,
२. नेपालमा शासकीय सुधार कार्यक्रमको मार्गचित्र (Road Map)

खण्ड (ख) : अंक २५

एकाई ३. प्रशासकीय व्यवस्थापनका विधि र तौरतकिका तथा नेपालमा तिनको प्रयोग :

१. नेपाल सरकारको प्रशासकीय संगठन,
२. व्यवस्थापन परीक्षण,
३. व्यवस्थापन सूचना प्रणाली,
४. कार्यक्रम बजेट र नेपालमा बजेट सम्बन्धी व्यवस्था,
५. नेपाल सरकारको निर्णय प्रक्रिया,
६. नेपालको सार्वजनिक प्रशासनमा नेतृत्वको प्रकार, प्रवृत्ति र यसको भूमिका,
७. सार्वजनिक सेवा प्रवाहको प्रभावकारिता र नागरिक बडापत्रको व्यवहारिक पक्ष,
८. प्रशासकीय व्यवस्थापनमा नागरिकको सहभागिता एवं नागरिक समाजसंगको सहकार्य र साभेदारी निर्माण,
९. कार्यालय व्यवस्थापन र कार्यविधि,
१०. मस्यौदा लेखन सम्बन्धी सीप

एकाई ४. नेपालमा परियोजना व्यवस्थापन (तर्जुमा, कार्यान्वय, अनुगमन तथा मूल्यांकन)

खण्ड (ग): अंक २५

एकाई ५. नेपाल सरकारका प्रमुख राष्ट्रिय नीति र तिनको कार्यान्वयन पक्ष :

१. पर्यटन नीति,
२. औद्योगिक नीति,
३. सूचना प्रविधि नीति,
४. वैदेशिक सहायता सम्बन्धी नीति,
५. सञ्चार नीति,
६. वाणिज्य नीति,

७. गरीबी निवारण र रोजगारी नीति,
एकाई ६. सार्वजनिक नीतिको प्रभावकारी कार्यान्वयनका उपायहरु :

खण्ड (घ) : अंक २५

एकाई ७. नेपालका प्रमुख प्रशासकीय कानून र तिनको प्रयोग :

१. नेपालको संविधान, २०७२ र संवैधानिक विकासक्रम,
२. निजामती सेवा ऐन, २०४९ र निजामती सेवा नियमावली, २०५०
३. नेपाल प्रशासन सेवा (गठन, समूह तथा श्रेणी विभाजन र नियुक्ति) नियमहरु, २०५०
४. स्थानीय स्वायत्त शासन ऐन, २०५५ र नियमावली, २०५६
५. स्थानीय प्रशासन ऐन, २०२८
६. औद्योगिक व्यवसाय ऐन, २०४९
७. लोक सेवा आयोग ऐन, २०६६
८. नेपाल नागरिकता ऐन, २०६३

